

Презентаційна інформація про кафедру психології та особистісного розвитку

1. Короткий історичний екскурс про створення кафедри

Кафедра психології та особистісного розвитку нараховує 14 науково-педагогічних працівників, серед яких: четверо мають учене звання професора, п'ятеро мають науковий ступінь доктора психологічних наук, семеро є кандидатами психологічних наук, четверо мають учене звання доцента.

Історія кафедри розпочинає свій відлік з 1999 р. На факультеті менеджменту кафедру психології очолював О. В. Киричук, того ж року було здійснено перший набір студентів та слухачів на навчання за спеціальністю «Психологія» (група ПМ-99-Г).

У подальшому назва кафедри змінювалася: кафедра педагогіки вищої школи та практичної психології (2005 рік), кафедра загальної та практичної психології (2010 рік). Кафедру було створено для приведення психолого-педагогічного забезпечення освітнянського процесу відповідно вимог, породжених сучасними змінами у професійній підготовці спеціалістів.

Керівництво кафедрою здійснювали С. Г. Іващенко, кандидат педагогічних наук (на громадських засадах), Г. М. Бевз, кандидат психологічних наук, доцент (з 2004 р. по 2005 р.).

З 2005 року кафедрою керує доктор психологічних наук, професор Павло Володимирович Лушин.

2. Сучасні напрями роботи кафедри

Основними сучасними напрямками роботи кафедри є:

- 1) виконання наукових досліджень;
- 2) участь у наукових масових заходах;
- 3) підготовка майбутніх фахівців зі спеціальності 053 «Психологія»;
- 4) методична робота;
- 5) організаційна і виховна робота;
- 6) профорієнтаційна робота;
- 7) проектна діяльність;
- 8) міжнародна діяльність.

Головні наукові проблеми кафедри психології та особистісного розвитку досліджуються відповідно до науково-дослідної роботи кафедри за темою: «Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах» (РК 0117U002377) (2017–2021 рр.) (наук. керівник – д-р. психол. наук., проф. П. В. Лушин):

Головні наукові проблеми кафедри психології та особистісного розвитку

№ з/п	Назва наукової проблеми	Виконавець
1	Фасилітативний супровід розвитку особистості майбутнього фахівця	П. В. Лушин
2	Формування професійної толерантності майбутніх керівників освітніх організацій	О. В. Брюховецька

3	Прощення як соціальний та психологічний феномен	А. І. Гусєв
4	Психологічний супровід індивідуальних освітніх траєкторій педагогічних працівників у VUCA-умовах	Я. В. Сухенко
5	Профілактика та корекція особистісної конфліктності майбутніх психологів	Т. В. Чаусова
6	Теоретико-методологічні основи дослідження особистісного розвитку майбутнього психолога засобами арт-терапії	Л. А. Інжиєвська
7	Розвиток довіри до себе у майбутніх психологів	С. В. Шевченко
8	Особливості формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів	С. О. Хілько
9	Особливості психологічної допомоги у сучасних кризових ситуаціях життя	Ю. М. Кримлова
10	Психологічні особливості розвитку професійно значущих якостей майбутніх менеджерів організацій	М. С. Діденко

Профорієнтаційна робота

На кафедрі психології та особистісного розвитку профорієнтаційна робота у 2018 році здійснюється відповідно до планів профорієнтаційної роботи кафедри на 2017–2018 н. р. та на 2018–2019 н. р. До заходів щодо популяризації освітніх програм «Психологія» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти серед потенційних абітурієнтів належать наступні:

1) проведення презентацій кафедри психології та особистісного розвитку, розповсюдження інформації про можливості навчання у ННІМП у старших класах закладів середньої освіти м. Києва:

Протягом 2018 р. науково-педагогічними працівниками кафедри психології та особистісного розвитку проводилась профорієнтаційна робота у 15 ЗОШ м. Києва: школа I–III ступенів № 8, Навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа I–III ступенів – ліцей» № 20, школа I–III ступенів №104 імені О. Ольжича, школа I–III ступенів № 239, школа I–III ступенів № 225, спеціалізована школа I ступеня № 244, школа I–III ступенів № 170, спеціалізована школа № 214, школа I – III ступенів № 29, спеціалізована школа № 210, школа I–III ступенів № 233, спеціалізована школа № 239, Крюківщинська ЗОШ I–III, спеціалізована школа № 138, ЗОШ №104, ЗОШ № 279, ЗОНЗ № 255, ЗОШ № 280, Фастівський НВК «Ліцей ЗОШ I–III ст. №2», Крюківщинська ЗОШ I–III ст., ЗОНЗ I–III ст. «Спеціалізована школа № 3» м. Києва, ЗОШ № 3 і 5 м. Обухів (проведення М. С. Діденко Майстер-клас «Stop-булінг» 6 вересня 2018 р.), ;

2) поширення агітаційно-профорієнтаційних листівок з інформацією про кафедру та умови вступу до ННІМП у закладах середньої освіти Вінницької області (Т. В. Чаусова) та Полтавської області (Я. В. Сухенко);

3) проведення інформаційної лекції щодо можливостей навчання за спеціальністю 053 «Психологія» в ННІМП під час чергування науково-педагогічних працівників та в ході різних заходах на міжнародних виставках;

4) розсилання рекламних матеріалів на електронні пошти психологічних служб та організацій;

5) участь науково-педагогічних працівників кафедри у Днях професій (Київська область) з метою проведення профорієнтаційної роботи;

6) профорієнтаційна робота науково-педагогічних працівників кафедри у 1, 2, 3 медичних коледжах м. Києва;

7) залучення адміністрації закладів м. Києва та Київської області до співпраці щодо поширення інформації про можливості навчання за спеціальностями та спеціалізаціями ННІМП;

8) проведення на базі ННІМП ДВНЗ «УМО» відкритих лекцій, зустрічей, Днів відкритих дверей для випускників шкіл м. Києва та Київської області з презентаціями спеціальності та освітніх програм за освітніми програмами кафедри психології та особистісного розвитку.

18 червня 2018 р. в ННІМП завідувач кафедри психології та особистісного розвитку Лушин П. В. взяв участь в зустрічі з гостями з м. Зарваниця (Тернопільська область), які являли собою делегацією потенційних абітурієнтів (близько 20 чоловік). Зустріч мала профорієнтаційний характер, Лушин П. В. розповів гостям про особливості навчання в ДВНЗ «УМО» за спеціальністю 053 «Психологія», охарактеризував актуальність отримання знань за цією спеціальністю, науково-педагогічний склад кафедри психології та особистісного розвитку;

9) участь у профорієнтаційних заходах, організованих адміністрацією ННІМП;

10) робота з радіостудіями в м. Києві та участь у радіопередачах, а також по телебаченню з метою розповсюдження інформації про можливості навчання у ННІМП:

П. В. Лушин взяв участь в телепередачі, тема бесіди: «Інновації в педагогіці України: історія, сьогодення, перспективи» (м. Київ, 23 травня 2018 р.) – Режим доступу: <https://youtu.be/WmYsRMxt1IQ>;

11) профорієнтаційні оглядові презентації і семінари для керівників шкіл – здобувачів вищої освіти освітніх програм «Управління навчальними закладами», «Педагогіка вищої школи» ННІМП, слухачів ЦППО (П. В. Лушин, О. І. Бондарчук, А. С. Москальова, О. В. Брюховецька);

12) розповсюдження рекламної інформації через сайт УМО, соціальні мережі, в т. ч. «Фейсбук»: на сторінці кафедри психології та особистісного розвитку (<https://www.facebook.com/groups/kafedra.psychologyIMP/>), а також на власних сторінках науково-педагогічних працівників кафедри:

- <https://www.facebook.com/pavelushyn> (П. В. Лушин);

- <https://www.facebook.com/gusiev.andrii> (А. І. Гусєв);

- <https://www.facebook.com/profile.php?id=100001152487420> (Л. А. Інжиєвська) та інші.

13) проведення роботи зі здобувачами вищої освіти, що навчаються в ННІМП, з метою залучення з їхнього найближчого оточення випускників закладів середньої, професійно-технічної освіти, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які ще не вступили до інших закладів на навчання;

14) залучення здобувачів вищої освіти ННІМП до профорієнтаційної роботи під час асистентської, виробничої та переддипломної практики;

15) розповсюдження інформації про можливість навчання в ННІМП серед військовослужбовців, учасників бойових дій;

16) розповсюдження інформації про можливість навчання в ННІМП під час участі у наукових конференціях, семінарах, тренінгах тощо.

Зв'язки з регіонами України та міжнародна діяльність

Працівники кафедри психології та особистісного розвитку беруть участь в таких основних професійних організаціях, об'єднаннях та проектах:

- Українська асоціація екологічної психологічної допомоги (П. В. Лушин, А. І. Гусєв, Я. В. Сухенко, Л. А. Інжиєвська, С. В. Шевченко, С. О. Хілько, Ю. М. Кримлова);

- Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці (О. І. Бондарчук, О. В. Брюховецька, С. В. Шевченко, Т. В. Чаусова);

- Київський філіал Одеської обласної групи медіації (ООГМ) (А. І. Гусєв);

- ГО «Національна Асоціація Медіаторів України» (А. І. Гусєв);

- ГО «Арт – терапевтична асоціація» (Л. А. Інжиєвська);

- ГО «Асоціація фахівців з подолання наслідків психотравмуючих подій» (Л. А. Інжиєвська);

- ESTSS European society for traumatic stress studies (Л. А. Інжиєвська);
  - Міжнародна Асоціація гіпнологів (Ю. М. Кримлова);
  - Центр реабілітаційної гіпнотерапії проф. Медвіна Ю.О. <https://center.medvin.org/command/> (Ю. М. Кримлова);
  - Міжнародна асоціація прикладної психології (International Association of Applied Psychology (IAAP) Division 1 (Work and Organizational Psychology), (О. І. Бондарчук);
  - Європейської Асоціації психології праці та організаційної психології (European Association of Work and Organizational Psychology, EAWOP) (О. І. Бондарчук);
  - Київське товариство Символдрами (кататимно-імагінативна психотерапія) (Г. М. Бевз);
  - Київська асоціація психодрами (Г. М. Бевз);
  - Товариство психологів України (Г. М. Бевз);
  - Ліга соціальних працівників України (Г. М. Бевз);
  - християнська служба кризової духовно-психологічної допомоги «Телефон довіри» (Л. Я. Мухіна);
  - Міжнародний американо-український проект з реабілітації ветеранів бойових дій спільно із «Combined Arms» (П. В. Лушин);
  - проект Є. Даннікової при школі відео виробництва «POLO TV» на тему: «Інновації в педагогіці, а також цікаві майстри, які роблять вироби власними руками» (П. В. Лушин);
  - проект «Вступ до соціальної психоімуннології» (П. В. Лушин);
  - соціальний проект Френка Пьюселіка (П. В. Лушин, Л. А. Інжиєвська);
  - проект «Психосоціальна підтримка населення, що постраждало від військового конфлікту» (А. І. Гусев);
  - Всеукраїнський проект «Розвиток соціальної згуртованості суб'єктів освітнього процесу» міністерства освіти і науки України та програми «МАТРА» Посольства Королівства Нідерландів в Україні (А. І. Гусев);
  - проект «Замінімо мури відчиненими вікнами», за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини, міні-проект БФ «Суспільні ресурси та ініціативи» «Освіта заради змін» (А. І. Гусев);
  - проект «Через школу до громади: навчання культурі миру і толерантності для раннього попередження конфліктів» «Through school to community: peace and tolerance education for early conflict prevention» інформаційно-дослідного центру «Інтеграція та розвиток» за підтримки Міністерства освіти і науки України та Посольства Королівства Нідерландів в Україні (А. І. Гусев);
  - проект з підготовки викладачів-тренерів для навчання гідів в Україні. За підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини, Інституту з міжнародного співробітництва Асоціації народних університетів Німеччини (DVV International) (А. І. Гусев);
  - проект «Використання міжнародних стандартів з недискримінації з особливим акцентом на ромів в діяльності правоохоронних органів» (А. І. Гусев);
  - проект «Розвиток компетенцій управління конфліктами в об'єднаних територіальних громадах Одеської області» (А. І. Гусев);
  - Українсько-австрійський проект «Нові вимоги до компетенцій керівників шкіл в Україні» (А. С. Москальова);
  - проект «Психологічна стабілізація постраждалих від конфлікту в Україні» (Psychological stabilization of people affected by the conflict in Ukraine) (Л. А. Інжиєвська);
  - проект «Friendly Doktor» (М. С. Діденко);
  - проект «From needs to action: supporting vulnerable youth Kyiv» (М. С. Діденко);
  - проект «Сила добра»: розповіді про ненасилля та примирення» (Л. Я. Мухіна).
- Наукове співробітництво науково-педагогічних працівників кафедри психології та особистісного розвитку у на регіональному рівні здійснюється у формі участі викладачів

кафедри у програмах як тренерів у соціальних проектах та участь у наукових масових заходах, у волонтерських проектах, а також у формі членства в різних психологічних організаціях, співпраці із засобами масової інформації. Науково-педагогічні працівники кафедри психології та особистісного розвитку багато років тісно співпрацюють з Українською асоціацією організаційних психологів та психологів праці.

А. І. Гусєв брав участь як тренер у 2014 р. у Програмі розвитку лідерства (організатори: Національне агентство України з питань державної служби, Школа вищого корпусу державної служби, Тренінг «Лідер в управлінні конфліктами і складними ситуаціями» (Київ, грудень 2014 р)), у Програмі «Роль діалогу в запобіганні конфліктам і розвитку сучасного українського суспільства» в межах Проекту «Спільне майбутнє українського суспільства після Майдану. Сприяння взаєморозумінню і співпраці в превенції конфліктів» за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини, Інституту з міжнародного співробітництва Асоціації народних університетів Німеччини (DVV International), громадської організації «Інформаційно-дослідницький центр “Інтеграція та розвиток”» (Одеса, Харків, Львів).

Професор кафедри психології та особистісного розвитку Г. М. Бєвз як тренер-консультант брала участь у таких конкурсах, соціальних проектах: 1) проект «Формування соціального майданчика взаємодії для захисту дітей в громаді» № SUP30013GR088 (01.06.2013–31.01.2014 рр.); 2) проект «Родинний табір для дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей» № SUP30011GR212 (01.09.2011–30.04.2012 рр.); 3) проект «Створення груп взаємопідтримки для прийомних батьків та батьків-вихователів» № FILE Z -020581-02-990 (01.09–31.12 2011 рр.). Галина Михайлівна Бєвз також була науковим консультантом Всеукраїнського експерименту з реформування системи опіки над дітьми з питань соціалізації дітей кризових категорій (2009–2017 рр.), консультантом з соціальних питань проекту ЄС ТАСІС «Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей та дітей» (2005 р.), науковим консультантом Державного центру соціальних служб для молоді з сімейних форм опіки над дітьми (2004 р.), регіональним менеджером по м. Києву проекту «Трансформація державної опіки в Україні» Українського інституту соціальних досліджень за технічної підтримки ЮНІСЕФ, (1998–2000 рр.).

Професор кафедри психології та особистісного розвитку О. В. Брюховецька як тренер брала участь у програмі навчання провідних викладачів за Проектом МОН України та Світового банку «Рівний доступ до якісної освіти» (2009 р.).

Л. А. Інжієвська нагороджена дипломом Української спілки психотерапевтів під егідою Європейської асоціації психотерапевтів, Департаменту освіти і науки, Департаменту охорони здоров'я, виконавчого органу Київської ради, Київської міської державної адміністрації як спікер (доповідач) I Всесвітнього конгресу дитини (жовтень 2014 р., м. Київ), має подяку від ГО «Українська асоціація фахівців з подолання наслідків психотравмувальних подій» за самовідданість та професіоналізм у процесі психологічного супроводу вимушених переселенців з Криму протягом квітня – вересня 2014 року.

16 травня 2017 р. кандидат психологічних наук Л. А. Інжієвська брала участь в інтерв'ю на тему «Кризова психологія, допомога батькам та їхнім сім'ям» разом із ведучим В. Стеблюком в межах програми «Додому». Програма «Додому» є інструментом допомоги сім'ям учасників АТО, ветеранам. Тут пропонуються різні види реабілітаційної допомоги.

10 липня 2017 р. професор, доктор психологічних наук П. В. Лушин брав участь у радіопередачі «Лабораторія свідомості» в ефірі радіо «Весті». Тема зустрічі мала назву «Сучасна психологічна допомога, або що таке екофасилітація», під час якої обговорювалися питання сутності та значення екофасилітації як сучасного підходу для надання психологічної допомоги.

Упродовж трьох років поспіль студенти першого курсу денної форми навчання спеціальності «Психологія» освітнього рівня «бакалавр» надсилають «Листи солдату» людям, які знаходяться безпосередньо в зоні проведення антитерористичної операції з

метою підтримки бойового духу бійців. На волонтерських засадах науково-педагогічні працівники та студенти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» брали безпосередню участь у допомозі пораненому у зоні АТО бійцю Івану Кушніруку (зібрали кошти на операцію й оздоровлення). Студенти ННІМП ДВНЗ «УМО» регулярно відвідують бійців, які перебувають на лікуванні у Військовому шпиталі м. Києва з метою підтримки їхнього морального та психологічного стану.

Кафедра психології та особистісного розвитку сприяє щорічному проведенню відкритих лекцій з кризової психології, на які запрошуються ветерани АТО. Доцент кафедри психології та особистісного розвитку ННІМП ДВНЗ «УМО» Л. А. Інжієвська чотири роки поспіль в межах проєктів підтримки воїнів АТО проводить семінари на волонтерських засадах (м. Маріуполь, м. Сєверодонецьк, м. Краматорськ, м. Старобільськ).

Першого вересня 2017 р. студентів-першокурсників привітав військовий психолог, ветеран АТО Козійчук Андрій. Він провів першу лекцію з патріотичного виховання студентської молоді.

Науково-педагогічні працівники кафедри психології та особистісного розвитку встановили контакти з американською асоціацією «Combined Arms» (Houston, Tex.), яка пропонує спеціальну інтернет-платформу для роботи з ветеранами з метою їхньої реабілітації. Створено «зонтичну організацію», що об'єднує 10 недержавних організацій, членами яких є, зокрема, викладачі кафедри психології та особистісного розвитку ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», які опановують нові інформаційні технології для надання психологічної допомоги ветеранам та членам їхніх родин у дистанційному режимі, що сьогодні є дуже актуальним.

З метою поліпшення психологічного клімату до вищих навчальних закладів Луганської та Донецької областей як безоплатну допомогу було передано наступну літературу:

1. Живая книга. Личные алгоритмы экофасилитации Т. 1 / Е. В. Антонова, Е. В. Болычева, В. А. Бричник и др. ; под ред. П. В. Лушина, Я. В. Сухенко. – Киев, 2012. – Т. 1. – 204 с. – 8,5 друк. арк.
2. Лушин П. В. Екологічна допомога особистості в перехідний період: екофасилітації : монографія / П. В. Лушин. – Київ, 2013. – 296 с. – (Серія «Жива книга»; Т. 2). – 12,33 друк. арк.
3. Лушин П. В. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию : монография / П. В. Лушин. – Киев, 2017. – 144 с. (Серия «Живая книга» ; Т. 4). – 6,8 друк. арк.

Науково-педагогічні працівники кафедри психології та особистісного розвитку беруть участь у міжнародних проєктах та програмах, як експерти та тренери регулярно співпрацюють з міжнародними організаціями, такими, як: Міністерство закордонних справ Німеччини, Інститут з міжнародного співробітництва Асоціації народних університетів Німеччини (DVV International), Чеська гуманітарна організація «Люди у біді», ОБСЄ, UNHCR (The UN refugee Agency), Британське посольство в Києві, Міжнародна робоча група з миротворчої освіти Глобального партнерства із запобігання збройним конфліктам GPPAC.

Доцент кафедри А. І. Гусєв у 2011 р. брав участь у проєкті ОБСЄ «Посилення ролі медіаторів у Киргизії» (Киргизія, Кашка Суу, Чолпон-Ата) як тренер, а також у 2012 р. як тренер як брав участь у програмі підготовки медіаторів у Молдові (м. Тираспіль).

У 2018 р. до числа міжнародних проєктів, у яких брали участь співробітники кафедри, належать такі:

Планується розширення співпраці з Люблінським католицьким університетом ім. Яна Павла II з розвитку психологічної допомоги молодим сім'ям та у сфері обміну студентами й стажування викладачів. Планується налагодження співпраці за програмами: «Психологічні основи стабільного розвитку та життєстійкості» з Єнським державним

університетом штату Мічиган (США); з розвитку критичного мислення та засад особистісно орієнтованого спілкування у сучасному освітньому процесі Монтклерського державного університету штату Нью-Джерсі (США); зі Східним університетом менонітів у штаті Вірджинія (США), із розвитку медіації та технологій примирення. Планується також пошук партнерів щодо розвитку дистанційних форм навчання та підвищення кваліфікації психологів за зразком «Корсера» та «МООК».

3. Інформація про знатних учених

Колективу кафедри є ким і чим пишатися. За роки існування на кафедрі працювали відомі українські вчені: Л. Ф. Бурлачук, доктор психологічних наук, професор; В. О. Татенко, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук, доктор психологічних наук, професор; Л. М. Карамушка, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук, доктор психологічних наук; В. А. Семиченко, доктор філософських наук, професор; В. В. Москаленко, доктор психологічних наук, професор; П. В. Лушин, доктор психологічних наук, професор; О. І. Бондарчук, Г. В. Ложкін, доктор психологічних наук, професор та інші.

1. Бурлачук Леонід Фокович

У 1994-2009 рр. працював у Мюнхенському університеті (Німеччина)/ Munich University (every year for two weeks work in libraries of the Munich University, Germany).

У 2003 р. відвідав Університет штату Айова (США) / Studying of experience of training of students on "Clinical psychology" at University of Iowa (USA)

У 1998-1999 рр. працював на кафедрі клінічної психології Гентського університету (Бельгія)/ Training Course, Department of Clinical Psychology, Ghent University (Belgium).

У 1997 р. працював на факультеті соціальних наук Лейденського університету (Нідерланди)/ Training Course, Faculty of Social Science Leiden University (Netherlands).

У 1996 р. відвідав Інститут психіатрії Лондонського університету (Велика Британія)/ Training Course, Institute of Psychiatry London University (Great Britain).

У 1990 р. захистив докторську дисертацію в КНУ імені Тараса Шевченка/ Dr.Sc. Kyiv Shevchenko University.

У 1975 р. захистив кандидатську дисертацію в Санкт -Петербурзькому психоневрологічному університеті ім.В.М.Бехтерева/ Ph.D. (Psychology) St. Petersburg Bekhterev Psychoneurological Institute (Russia).

У 1965-1970 рр. навчався в Санкт-Петербурзькому та Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка (факультет психології).

Бурлачук Л. Ф. – засновник української наукової школи з проблеми теорії та практики психологічної оцінки (психодіагностики) особистості.

Професійна активність:

З 1992 – завідувач кафедри психодіагностики та медичної психології. З 2010 р.- декан факультету психології. Підготував 37 кандидатів та 4 доктори наук. Голова науково - методичної комісії Міністерства освіти і науки України з психології (з 1993).

Голова спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських та докторських дисертацій. Член редакційних рад українських та зарубіжних наукових видань. Керівник міжнародних освітніх та наукових проектів у галузі психології (TEMPUS - 1995-2000, INTAS – 1999-2003 та ін.).

Засновник першого Українського видавництва психологічних тестів, члена Європейської спільноти видавців тестів (2009).

Громадська активність:

Академік, член Національної академії педагогічних наук України

Академік, член Міжнародної академії акмеологічних наук Росії

Нагороди: Почесні грамоти Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Верховної Ради України.

Основні публікації: Автор понад 220 наук. праць, які присвячені питанням медичної психології, психології особистості та психодіагностики.

2. Татенко Віталій Олександрович

Віталій Олександрович із відзнакою закінчив відділення психології філософського факультету Київського держуніверситету імені Т. Шевченка. Член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, доктор психологічних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту соціальної та політичної психології НАПН України.

Автор понад 250 наукових праць, серед яких індивідуальні монографії, ряд підручників, навчальних посібників, підготовлених одноосібно та у співавторстві. Серед них: монографії «Психологія у суб'єктному вимірі» (1996 р.), «Соціальна психологія впливу» (2008 р.), навчальний посібник «Сучасна психологія: теоретично-методологічні проблеми» (2009 р.). Під його керівництвом захищено низку кандидатських та докторських дисертацій з психології.

В. О. Татенко відомий розробкою теоретично-методологічних засад суб'єктно-вчинкового підходу. Запропонував авторські проекти сутнісної конкретизації предмету і методу психологічної науки. Розробив концептуальну модель розвитку людини як суб'єкта психічного життя в онтогенезі. Запровадив системний підхід до вивчення соціально-психологічних механізмів впливу людини на людину. Запропонував метод спільного вчинку учителя й учнів, експериментально довів його ефективність. Розробив наукову модель діагностики, корекції і профілактики відхилень у поведінці важковиховуваних учнів. Проводив дослідження з психології політичного лідерства, проблем СНІДу, гендерної рівності в системі освіти та ін. Нині прилучений до розробки проблем методології психосоціальних та політикопсихологічних досліджень.

Має досвід викладання курсів: «Історія психології», «Соціальна психологія», «Політична психологія», «Теоретично-методологічні проблеми психології», «Методика та організація науково-психологічних досліджень».

Член експертної ради ДАК України з психології. Член спеціалізованої ради Інституту Соціальної та політичної психології НАПН України. Член редакційних рад і колегій багатьох збірників та журналів з психології.

Віталій Олександрович є Заслуженим працівником освіти України, нагороджений знаком «За наукові досягнення», знаком «Ушинський К.Д.», відзнакою «Трудова слава», орденом «За заслуги III ступеню».

3. Карамушка Людмила Миколаївна

Член-кореспондент НАПН України (2010 р.), доктор психологічних наук (2001 р.), професор (2002 р.), Заслужений працівник освіти України (2002 р.), Президент Української Асоціації організаційних психологів та психологів праці (УАОППП), член координаційного комітету та редактор Інформаційного бюлетеня (Newsletter) Європейської мережі організаційних психологів та психологів праці (ENOP), член координаційного комітету Дивізіону I «Організаційна психологія» Міжнародної Асоціації прикладної психології (IAAP), національний представник в Україні Міжнародної Асоціації з економічних досліджень (IAREP).

У 1977 р. закінчила з відзнакою філософський факультет (відділення психології) Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка за спеціальністю «психолог, викладач психологічних дисциплін».

Після закінчення університету працювала психологом на Дніпровському машинобудівному заводі в м. Дніпропетровську (1977-1978 рр.) та психологом в Київській обласній психіатричній лікарні (1978-1980 рр.).

З 1980 р. працює в Інституті психології імені Г.С.Костюка НАПН України. За цей час займала посади молодшого (1980-1981 р.р.) та старшого наукового співробітника

(1983-1993 р.р.). Навчалась в заочній (1979-1981 р.р.) та в очній (1981-1983 р.р.) аспірантурі. З 1993 р. очолює лабораторію психології управління (з 2003 р. лабораторія перейменована в лабораторію організаційної психології). З січня 2015 р. працює заступником директора Інституту з науково-організаційної роботи та міжнародних наукових зв'язків.

У 1984 р. захистила кандидатську дисертацію на тему «Психологічні умови формування громадсько-політичних інтересів старшокласників» (спеціальність – 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія). У 2001 р. захистила докторську дисертацію на тему «Психологія управління закладами середньої освіти» (спеціальність – 19.00.05 – соціальна психологія).

Карамушка Л.М. є відомим фахівцем у сфері організаційної та економічної психології. Розробила концепції психологічних основ управління освітніми організаціями, управління змінами та організаційного розвитку, психолого-управлінського консультування, профілактики та подолання синдрому “професійного вигорання” та ін. Разом з академіком С.Д.Максименко виступила ініціатором відкриття нової психологічної дисципліни для захисту дисертацій з психології – 19.00.10 – організаційна психологія; економічна психологія, а також аспірантури та докторантури з цієї спеціальності в Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України (2004 р.).

Карамушка Л.М. успішно керує науковою роботою аспірантів та докторантів. Створила школу організаційної психології. Під її керівництвом 42 аспірантів захистили кандидатські дисертації, із них 24 – з нової спеціальності – 19.00.10 – організаційна психологія; економічна психологія). Керує дисертаційними дослідженнями 5 докторантів.

Є членом спеціалізованої вченої ради Д.26.453.02 із захисту докторських дисертацій в Інституті психології імені Г. С. Костюка НАПН України та заступником голови спеціалізованої вченої ради Д.26.453.01 Була вченим секретарем Експертної ради ВАК України із психологічних наук (2001-2004 рр.).

Разом з академіком Максименко С.Д. виступила ініціатором створення фахового збірника «Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія» (з 2002 р. видано 41 номер збірника). Член редакційних рад зарубіжних наукових видань: «Актуальные проблемы психологии, бизнеса и социальной сферы общества: теория и практика» (Латвія, Рига); «Психологический журнал» (Республіка Білорусь, Минск).

Здійснює активну громадсько-професійну діяльність. З її ініціативи у 2002 р. створено Українську Асоціацію організаційних психологів та психологів праці (УАОППП), яка з 2005 р. є засновником та членом Європейської Асоціації організаційних психологів і психологів праці (European Association of Work and Organizational Psychology, EAWOP), в яку входить більше, ніж 20 європейських країн.

Здійснює активну міжнародну діяльність. Приймає участь в підготовці та проведенні європейських психологічних форумів. Була членом наглядової ради XIII-го Європейського конгресу з організаційної психології та психології праці (Стокгольм, Швеція, 2007 р.) та XVII-го Європейському конгресу з організаційної психології та психології праці (Осло, Норвегія, 2015), членом програмного комітету X-ої Європейської конференції з проблем організаційної психології та психічного здоров'я, організованої під патронатом Європейської мережі організаційних психологів та психологів праці (ENOP) (Київ, Україна, 2007 р.), XIV-го Європейському конгресу з організаційної психології та психології праці (Сантьяго-де-Компостела, Іспанія, 2009). За дорученням програмних комітетів конгресів провела запрошені симпозиуми: “Актуальні проблеми на напрямки розвитку організаційної психології в Україні” (XXIX міжнародний психологічний конгрес, Берлін, Німеччина, 2008 р.) та “Робота команд та їх ефективність в різних типах організацій” (XVIII Міжнародний конгрес з прикладної психології, Париж, Франція, 2014 р.). Виступила ініціатором та була співголовою оргкомітетів польсько-українських семінарів з актуальних проблем організаційної психології (Катовіце, Польща, 2009 р.,

2011 р.) та українсько-польського семінару з управління інноваціями в організаціях та організаційного розвитку (Київ, 2010 р.) та ін.

Учасник та керівник міжнародних проектів: вивчення крос-культурних особливостей діяльності менеджерів 47 країн (Великобританія, 2000–2001 рр.); розробки стандартів діяльності менеджерів освіти та системи їх підготовки (Нідерланди, 2002–2003 рр.); розробки та впровадження моделей дистанційного навчання з проблем організаційної психології та психології праці (Австрія, Словенія, Хорватія, Угорщина, 2001–2002 рр.); профілактики та подолання синдрому «професійного вигорання» і здійснення успішної кар'єри жінок та чоловіків у закладах середньої освіти (Канадсько-український гендерний фонд, 2003–2004 рр.); дослідження етно-національної ідентичності (проект INTAS, 2004–2006 рр.), проекту Світового банку та МОН України «Рівний доступ до якісної освіти» (2007–2009 р.р.) та ін.

Пройшла стажування в Школі освітнього менеджменту Амстердамського університету (Нідерланди, 2002 р.). У березні-червні 2010 р. за запрошенням Європейської комісії викладала у провідних західноєвропейських університетах навчальні курси з організаційної психології в рамках реалізації програми Erasmus Mundus (підпрограма підготовки організаційних психологів за програмою WOP-P) (Університет Р. Декарта, Paris-5, та Університет м. Валенсія).

Має урядові та галузеві відзнаки: «Відмінник освіти України» (2001 р.), «Заслужений працівник освіти України» (2002 р.), «За наукові досягнення» (2006 р.). Нагороджена Почесними грамотами НАПН України та МОН України, медаллю «К.Д. Ушинський» НАПН України (2011 р.), має нагрудний знак МОН України «О.А.Захарченко» (2012 р.).

Наукові інтереси: Психологічні особливості діяльності та розвитку організацій; управління змінами в організаціях; формування команд в організації; профілактика та подолання професійного стресу та синдрому «професійного вигорання»; психологічні основи розвитку організаційної культури; методологічні основи розробки тренінгових програм та психолого-організаційного консультування.

Карамушка Л. М. має 878 друкованих наукових та науково-методичних праць, у тому числі, 10 монографій, 25 навчальних та навчально-методичних посібників, 15 навчальних програм, 22 методичних рекомендацій, 450 статей та ін.

4. Семиченко Валентина Анатоліївна

Заслужений діяч науки і техніки України, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки Університету сучасних знань Товариства «Знання» України.

Має досвід викладання дисциплін: загальна психологія, педагогіка і психологія вищої школи, методика викладання психології, організація і методи наукових досліджень, методологічні і теоретичні проблеми психології, основи педагогічної майстерності.

Напрямки наукової діяльності: психологічні проблеми професійної підготовки і професійної діяльності; формування системного мислення; методика викладання психології; методологія і організація наукових досліджень.

Наукові досягнення: під керівництвом Семиченко В.А. захищено 8 докторських та 32 кандидатських дисертації.

5. Лушин Павло Володимирович, завідувач кафедри психології та особистісного розвитку, доктор психологічних наук, професор є членом Ученої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», засновником і головою правління ГО «Українська асоціація екологічної психологічної допомоги», психологом-практиком і психотерапевтом з багаторічним досвідом дослідницької, консультативної та психотерапевтичної роботи. П.

В. Лушин є автором інноваційного напрямку в практичній психології та методу надання психологічної допомоги «Екофасилітація», засновником оригінальної науково-практичної школи з підготовки практичних психологів, керівником програми з соціально-психологічної реабілітації наркозалежних і людей, які живуть з ВІЛ, учасником програм Уейнського університету (США, м. Детройт, штат Мічиган), EMDR-Інституту (США, м. Лос-Анджелес, Каліфорнія), Монтклерського державного університету (США, штат Нью-Джерсі), редактором-консультантом міжнародних наукових журналів «Thinking» і «Childhood and Philosophy» (США, Бразилія), автором понад 200 публікацій, серед яких монографії з психотерапії і педагогічної психології

Лушин Павло Володимирович:

- є членом експертної ради ВАК МОН.

- є успішним керівником аспірантів та докторантів:

Аспіранти: Близнюкова О. М., Божко К. В., Лук'янчук Н. В., Боличева О. В., Інжиєвська Л. А., Давидова О. В., Хілько С. В., Решетник О. А., Журавльова В. В., Кримлова Ю. М., Кравець Г. В., Кошель Н. А., Мухіна Л. Я.

З них успішно захистилися: Божко К. В. (2014 р.), Лук'янчук Н. В. (2015 р.), Боличева О. В. (2015 р.), Інжиєвська Л. А. (2017 р.), Давидова О. В. (2017 р.) Хілько С. О. (2018 р.), Близнюкова О. М. (2018 р.).

Докторанти: Сухенко Я. В., Перегончук Н. В.

- є організатором культурно-пізнавальних заходів (лекцій, зустрічей тощо):

- Зустріч з американським дослідником у сфері кримінальної психології Джиммі Хіллом на тему: «Психологічна теорія і практика: питання та відповіді», ДВНЗ «УМО», м. Київ, 25 січня 2018 р.

- Проведення зустрічі студентів магістерських груп КПМ-17-Г1, КПМ-17-Х1, ПБМ-17-Г1, КПМ-16-Г1, КПМ-16-Х1, ПМБ-16-Г1 з ізраїльським психологом Олександром Гершановим (Gershanoff Alexander), психотерапевтом СВТ, директором освітніх програм «Міжнародні Психолого-Освітні Проекти» (International Psycho-Educational Projects) (м. Петах Тіква, Ізраїль), членом громадської організації СЕЛА («Коаліція травми», Ізраїль), що працює з людьми, які постраждали в результаті терористичних атак, та їх сім'ями, ДВНЗ «УМО», м. Київ, 15 лютого 2018 р.

- бере активну участь в організації та проведенні наукових і науково-методичних конференцій, симпозіумів, семінарів тощо. За 2018 р. – поч. 2019 р.:

1. Організація Наукового семінару «Психолого-педагогічний супровід навчально-професійної діяльності майбутніх фахівців в системі ППО», ДВНЗ «УМО», 15 лютого 2018 р.

2. Член організаційного комітету, організатор секції 2 «Особистісний розвиток та психологічна допомога в сучасних умовах», Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Наука і молодь 2018: пріоритетні напрямки глобалізаційних змін», ДВНЗ «УМО», м. Київ, 18 травня 2018 р.

3. Член організаційного комітету, керівник секції 5 «Соціальна психологія та психотерапія в контексті надання психологічної допомоги. Інноваційні технології психотерапії в підготовці фахівців-психологів», III Науково-практична конференція з міжнародною участю «Методи і технології загальної і соціальної психології та психотерапії в умовах сучасного суспільства», 18-19 травня 2018 р.

4. Керівник секції 1 «Психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку фахівця в сучасних умовах», III Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти», ДВНЗ «УМО», м. Київ, 25 травня 2018 р.

5. Голова програмного та організаційного комітету, VII Всеукраїнський форум вчених і практиків «Екопсихея-2018» на тему: «Соціальне конструювання психологічної та педагогічної допомоги в епоху змін», ДВНЗ «УМО», м. Київ, 26-27 травня 2018 р.

6. Співорганізатор тренінгу «Якісна комунікація як запорука успіху соціальної адаптації ветеранів до умов мирного життя» за сприяння ГО «Фундація Пуселіка», ДВНЗ «УМО», 12.06.18 р. – 15.06.18 р.
7. Організація та проведення відкритого семінару за участі психотерапевта з Данії
8. Birgitte Bjerregaard Nielsen на тему: «Чую голос в собі» 19 жовтня 2018 р.
9. Організація та проведення майстер-класу «Психологічні ресурси особистості в перехідний період», Полтавський обласний Інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського, 9–10 листопада 2018 р., м. Полтава
10. Організація та проведення семінару-майстер-класу «Як відкрити в собі кращого порадирика або про парадоксальну експертність», 15–16 грудня 2018 р., ДВНЗ «УМО», м. Київ
11. Проведення лекції на тему «Особливості управління в умовах змін в системі освіти і в Україні в цілому», 17 січня 2019 р.
12. Організація міжкафедрального семінару «Психолого-педагогічний супровід підготовки конкурентоспроможних фахівців: виклики сьогодення», 20 лютого 2019 р.
13. Організація міжнародного курсу з організаційної психології: International Course in Organizational Psychology “Organizational well-being/disease, its causes, consequences and moderating variables” of Alessandro De Carlo, Ph. D., Professor at Giustino Fortunato University, 4th-5th March, 2019, Kyiv.
  - є членом редакційних колегій і рад наукових і науково-методичних видань:
    1. Головний редактор періодичного наукового видання «Простір арт-терапії»
    2. Спів-редактор канадського журналу «Теорія та практика психотерапії» (<http://www.psychotherapy.ruspsy.net/>)
    3. Член редакційної колегії (редакційної ради) збірника наукових статей «Психологічні науки: проблеми і здобутки» (Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, Приватний вищий навчальний заклад «Київський міжнародний університет»)
    4. Заступник головного редактора збірника наук. праць «Вісник післядипломної освіти» (<http://umo.edu.ua/redakciyna-koleghija-social>)
    5. Член редакційної ради міжгалузевого науково-освітнього журналу «Післядипломна освіта в Україні» (<http://umo.edu.ua/zhurnal-pisljadiplomna-osvita-v-ukrajini-1>);
      - є Головою ГО «Українська асоціація екологічної психологічної допомоги»;
      - є організатором візитів в університет зарубіжних колег:
  - 1. Організація візиту в ДВНЗ «УМО» американського дослідника у сфері кримінальної психології Джиммі Хілла.
  - 2. Організація візиту в ДВНЗ «УМО» ізраїльського психолога Олександра Гершанова (Gershanoff Alexander) – психотерапевта СВТ, директора освітніх програм «Міжнародні Психолого-Освітні Проекти» (International Psycho-Educational Projects) (м. Петах Тіква, Ізраїль)
  - 3. Організація візиту в ДВНЗ «УМО» психотерапевта з Данії Birgitte Bjerregaard Nielsen
  - 4. Організація візиту в ДВНЗ «УМО» візитинг-професора Алессандро де Карло з Італії;
    - розвиває зв'язки з засобами масової інформації:
      1. Інтерв'ю на телеканалі «Еспreso ТВ» на тему «Політпсихологія: Особистість в українській кризі», 29 березня 2015 р. – Режим доступу: https://m.youtube.com/watch?v=2__LaEZ3khE&feature=youtu.be
      2. Публіцистична стаття в Інтернет-виданні «Platfor.ma» на тему: «Криза – це перехід на новий рівень для людини і суспільства» (6 травня 2015 р.). – Режим доступу: <http://projects.platfor.ma/pavel-lushin/>

3. Бесіда в телепередачі на тему: «Інновації в педагогіці України: історія, сьогодення, перспективи» в межах проекту Є. Даннікової на тему: «Іновації в педагогіці, а також цікаві майстри, які роблять вироби власними руками» школи відео виробництва «POLO TV» (м. Київ, 23 травня 2018 р.). – Режим доступу: <https://youtu.be/WmYsRMxt1IQ>
- виступає з доповідями на пленарних засіданнях під час наукових масових заходів та проводить майстер-класи тощо;

6. Бондарчук Олена Іванівна

Доктор психологічних наук, професор, член Української асоціації організаційних психологів та психологів праці

Досвід роботи: 35 років

Наукова діяльність

1. Керівництво НДР кафедри психології управління «Психологічні чинники суб'єктивного благополуччя персоналу освітніх організацій» (2017-2021 рр., державний реєстраційний номер 0117U006772).

2. Керівництво на громадських засадах НДР спільної лабораторії психології професіоналізму (ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» та Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти) на тему: «Психологічні засади розвитку професіоналізму педагогічних працівників в умовах післядипломної педагогічної освіти» (2016-2019 рр., експеримент регіонального рівня, Наказ № 375 від 08.07.2016 р. Управління освіти і науки рівненської ОДА).

Освіта: фізико-математичний факультет Кам'янець-Подільського державного педагогічного інституту ім. В. П. Затонського (1983 р.), спеціальність «математики та фізика», кваліфікація «вчитель математики та фізики»; аспірантура очної форми навчання при Науково-дослідному інституті психології УРСР (1986-1989 рр.).

Трудовий шлях. У 1983-1984 рр. працювала вчителем математики та вихователем подовженого дня у середній школі № 9 м. Кам'янця-Подільського, а з 1984 по жовтень 1986 року – вчителем математики середньої школи № 9 м. Кам'янця-Подільського та старшим лаборантом кафедри загальнотехнічних дисциплін Кам'янець-Подільського вищого військово-інженерного командного училища.

З жовтня 1986 р. по листопад 1989 навчався в очній аспірантурі при НДІ психології УРСР, після успішного закінчення якої з 1 листопада 1989 року почала працювати у Центральному інституті вдосконалення вчителів (ЦІУВ) в м. Києві на посаді асистента.

Паралельно із набуттям нового статусу ЦІУВ (і, відповідно, його перейменуванням спочатку на «Український інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти», потім на «Державну академію керівних кадрів освіти», «Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України», і, остаточно, Державний вищий навчальний заклад «Університет менеджменту освіти» НАПН України), проходила ступені професійного зростання, займаючи посади старшого викладача, доцента, професора, і, з 2004 р. по даний час – завідувача кафедри психології управління ЦІПО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти».

Наукові ступені, вчені звання. У лютому 1990 р. захистила кандидатську дисертацію з проблем психології комп'ютеризації навчання за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія, а у жовтні 2008 р. – докторську дисертацію «Соціально-психологічні основи особистісного розвитку керівників загальноосвітніх навчальних закладів у професійній діяльності» зі спеціальності 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи.

У 1995 р. отримала вчене звання доцента кафедри психології управління, у 1998 р. – професора Міжнародної кадрової академії, а в липні 2014 р. – вчене звання професора кафедри психології управління.

Наукові інтереси. Фахівець у сфері соціальної та організаційної психології, державного управління, психолого-управлінського консультування. Здійснює багаторічну менеджерську, викладацьку, наукову та тренерську діяльність щодо психологічного забезпечення управління сучасними організаціями, провідне місце серед яких займають проблеми психологічної підготовки персоналу організацій, у тому числі, в системі державної служби, до діяльності в умовах змін.

Брала участь у спільних дослідницьких і освітніх проектах з Українською і Польською Асоціаціями організаційних психологів та психологів праці; Канадсько-Українським гендерним фондом.

Бере участь у підготовці науково-педагогічних кадрів, під її науковим керівництвом успішно захищені 17 кандидатських дисертацій зі спеціальностей 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія, 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи. Керує експериментальною роботою з проблеми психологічного забезпечення діяльності освітніх організацій, що сприяє особистісному розвитку всіх суб'єктів навчально-виховного процесу, в тому числі, і в післядипломній педагогічній освіті.

Бере участь у роботі науково-методичної комісії з психології МОН України. Є членом спеціалізованих учених рад Д. 26.453.01, Д. 26.453.02 при Інституті психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Член науково-методичної та вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти».

Відзнаки. У 1995-1996 рр. була Стипендіатом Кабінету Міністрів для молодих учених. Під час професійної діяльності отримувала Подяки від керівництва Університету, Київського міського голови та Почесні грамоти МОН України та НАПН України за сумлінну працю та плідну наукову діяльність, Подяку від Національного агентства України з питань державної служби та Школи вищого корпусу державної служби за плідну співпрацю у реалізації програми розвитку Лідерства – 2014, вагомий особистий внесок у розвиток керівних кадрів, високий професіоналізм та відданість справі; має Почесний знак «Відмінник освіти», знак «К. Д. Ушинський».

Бондарчук О. І. є автором близько 300 праць.

7. Ложкін Георгій Володимирович – доктор психологічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

Ложкін Г. В. має почесне звання "Заслужений діяч науки і техніки України", відзнаку "Відмінник освіти України", є автором понад 400 наукових праць з різних проблем психології, серед яких більше десяти навчальних посібників, автором першого в Україні посібника "Економічна психологія".

Має досвід викладання дисциплін: «Психологія», «Психологія здоров'я та здорового способу життя», «Психологія наукової діяльності», «Психологія спорту».

Наукові інтереси: психологія конфлікту, інженерна психологія та психологія праці, психологія спорту, психологія безпеки.

Д-р психол. н. (1986), проф. (1987). Засл. діяч н. і т. УРСР (1990). Закін. Київ. вище інж. ра-діотех. уч-ще (1963). У 1953–90 служив у ЗС. Від 1990 – зав. каф. психології та педагогіки Укр. ун-ту фіз. виховання та спорту України (Київ); від 1995 – проф. однойм. каф. Нац. тех. ун-ту України «Київ. політех. ін-т». Наук. дослідж. з психології спорту, взаємодії та конфліктів, праці, військ., екон. психології. Зокрема вивчає закономірності формування психіки людини в умовах спорт. діяльності, питання психол. прогнозування успішності профес. підготовки з урахуванням здатності людини до саморозвитку.

4. Перелік найвагоміших видань

Професорсько-викладацький склад кафедри здійснює перспективні наукові дослідження, поєднуючи наукову та освітню діяльність. Головні наукові праці науково-педагогічних працівників кафедри психології та особистісного розвитку:

1. Особистісно-орієнтована підготовка майбутніх психологів у системі післядипломної педагогічної освіти : посібник / П. В. Лушин, Н. Ю. Волянчук, О. В. Брюховецька та ін. ; НАПН України, Ун-т менедж. освіти. – Київ, 2014. – 369 с. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/8318/> – Назва з екрана. – 15,38 друк. арк.
2. Навчально-методичне забезпечення особистісно орієнтованої підготовки майбутніх психологів у системі післядипломної педагогічної освіти : метод. рек. / П. В. Лушин, О. В. Брюховецька, А. І. Гусев та ін. ; за наук. ред. П. В. Лушина. – К., 2014. – 250 с. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/8360/> – Назва з екрана. – 10,42 друк. арк.
3. Плакаємо педагогічну майстерність : навч. посіб. / О. В. Брюховецька, В. А. Семиченко, О. С. Снісаренко та ін. – Вінниця : Планер, 2010. – 674 с. – 28,08 друк. арк.
4. Lushyn, P. The Problem of Pedagogical Transfer of Critical Thinking Curriculum within Global and Ecopsychological Perspectives // Children Philoso-phize Worldwide : Theoretical and Practical Concepts. – Eds. Eva Marshal / Takara Dobashi / Barabar Weber. – Berlin : Peter Lang. – 2009. – P. 179–184. – 0,5 друк. арк.
5. Живая книга. Личные алгоритмы экофасилитации / Е. В. Антонова, Е. В. Болычева, В. А. Бричник и др. : под ред. П. В. Лушина, Я. В. Сухенко. – Киев, 2012. – Т. 1. – 204 с. – 8,5 друк. арк.
6. Лушин П. В. Екологічна допомога особистості в перехідний період: екофасилітації : монографія / П. В. Лушин. – Київ, 2013. – 296 с. – (Серія «Жива книга»; Т. 2). – 12,33 друк. арк.
7. Экофасилитация: самоучитель для взрослых / А. И. Гусев, Я. А. Догадов, Н. В. Зернова и др. ; под ред. П. В. Лушина, Я. В. Сухенко. – Киев, 2013. – 224 с. – (Серия «Живая книга»; Т. 3). – 9,33 друк. арк.
8. Лушин П. В. Неопределенность, которую не толерируют / П. В. Лушин // Теория и практика психотерапии. – 2016. – № 3, 5. – С. 2–6. – 0,5 друк. арк.
9. Лушин П. В. Экология травмы и условия ее недефицитного сопровождения / П. В. Лушин // Теория и практика психотерапии. – 2016. – Т. 3. – №. 4. – С. 2–10. – 0,5 друк. арк.
10. Лушин П. В. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию : монография / П. В. Лушин. – Киев, 2017. – 144 с. (Серия «Живая книга» ; Т. 4). – 6,8 друк. арк.
11. Лушин П. В. Экологичность влияния: проблема и пути ее решения в экопсихологической перспективе / П. В. Лушин // Вісник Київського національного Університету імені Тараса Шевченка. – 2009. – Т. II(15). – №3. – С. 199–205. – (Серія «Соціологія. Психологія. Педагогіка»). – 0,5 друк. арк.
12. Лушин П. В. Введение в ЭкоПсихоИммунологию : Материалы к учебному курсу / Лушин П. В. – Киев, 2018. – 96 с. – (Серия «Живая книга» ; Т. 5). – 5 друк. арк.
13. Lushyn, P. Ecology of Pedagogical Space in the Framework of Educational Reform / кол. монографія заведувачів кафедри з нагоди 65-р. ДВНЗ «УМО». – 2018. – 0,5 друк. арк.
14. Лушин П. В. До проблеми проектування підручника для дорослих / П. В. Лушин // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Психологічні науки: зб. наук. пр. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – № 43(67). – С. 32–37. – (Серія № 12). – 0,5 друк. арк.
15. Лушин П. В. Деформація і деформалізація освітнього простору в умовах відкритої післядипломної освіти: екофасилітативний підхід // Відкрита освіта : інноваційні технології та менеджмент : кол. монографія / За наук. ред. О.М. Кириченка, Л.М. Сергєєвої. – Київ : Вид-во Ін-ту обдарованої дитини НАПН України, 2018. – С. 192–197.

16. Бондарчук О. І. Науково-методичні засади формування психологічної компетентності керівників освітніх організацій в умовах післядипломної педагогічної освіти : наук.-метод. посіб. ; О. І. Бондарчук, Л. М. Карамушка, О. В. Брюховецька та ін. ; за наук. ред. О. І. Бондарчук. – Київ : Педагогічна думка, 2012. – 144 с. – 6 друк. арк.
17. Бондарчук О. І. Педагогічна і професійна психологія: робоча навчальна програма для студ. освітньо-кваліфікац. рівня «магістр» зі спец. «Педагогіка вищої школи» / О. І. Бондарчук; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». – Київ, 2013. – 24 с. – 1 друк. арк.
18. Бондарчук О. І. Науково-методичні засади формування психологічної компетентності керівників освітніх організацій в умовах післядипломної педагогічної освіти : наук.-метод. посіб. ; О. І. Бондарчук, Л. М. Карамушка, О. В. Брюховецька та ін. ; за наук. ред. О. І. Бондарчук. – Київ : Педагогічна думка, 2012. – 144 с. – 6 друк. арк.
19. Воляннюк Н. Ю. Віктимологічні аспекти загальної профілактики статевих злочинів в сім'ях, які вчиняються щодо неповнолітніх потерпілих: наук.-метод. рек. / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, В. І. Карамушка [та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Воляннюк. – Київ : Принт-Хауз, 2009. – 153 с. – 6,38 друк. арк.
20. Воляннюк Н. Ю. Економічна психологія : навч. посіб. / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін. – 3-тє вид., переробл. і допов. – Київ : Професіонал, 2008. – 464 с. – 19,33 друк. арк.
21. Воляннюк Н. Ю. Педагогическая деятельность и ее регуляторы / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкин // Практична психологія і соціальна робота. – 2014. – № 3(180). – С. 1–4. – 0,5 друк. арк.
22. Бевз Г. М. Психологічні взаємини прийомних батьків як координати замісної опіки дитини / Г. М. Бевз // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / АПН України, Ун-т менедж. освіти ; Асоц. безперерв. освіти дорослих ; редкол. О. Л. Ануфрієва [та ін.] ; голов. ред. В. В. Олійник. – Київ : Геопринт, 2009. – Вип. 13, ч. 2. – С. 17–24. – 0,5 друк. арк.
23. Бевз Г. М. Прийомна сім'я: соціально-психологічні виміри : монографія / Г.М. Бевз. – Київ : Слово, 2010. – 352 с. – 14,67 друк. арк.
24. Бевз Г. М. Психологічні підходи вивчення феномену соціального інституту прийомної сім'ї: огляд наукових досліджень / Г.М. Бевз // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова; психологічні науки: зб. наук. пр. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – № 41(65). – С. 66–71. – (Серія № 12). – 0,5 друк. арк.
25. Бевз Г. М. Психологічна робота в практиці кейс-менеджменту: аналіз досвіду впровадження/ Г. Бевз // Психологічний часопис: науковий журнал Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – № 3 (13). – К., 2018. – С. 9–20. – 0,7. – Статті журналу індексуються в Google Scholar, Scientific Indexing services (SIS), Academic Resource index (Rsearch bib), Eurasian Scientific journal index (esji), World Catalogue of Scientific journals (wcosj), Root Society for Indexing and Impact factor service. URL: <http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal/about>
26. Брюховецька О. В. Психологія професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів : монографія / О. В. Брюховецька. – К. : Інтерсервіс, 2018. – 360 с.
27. Брюховецька О. В. Підготовка майбутніх психологів до застосування нетрадиційних форм навчання в процесі особистісно орієнтованого навчання в системі ППО / О. В. Брюховецька // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти ; редкол. О. Л. Ануфрієва [та ін.] ; голов. ред. В. В. Олійник. – Київ : АТОПОЛ, 2013. – Вип. 9(22), ч. 2: Психологія. – С. 51–57. – 0,5 друк. арк.
28. Брюховецька О. В. Особливості професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів залежно від стажу управлінської діяльності

/ О. В. Брюховецька // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. – Київ: АТОПОЛ ГРУП, 2016. – Вип. 16(29). – С. 165–178. – 0,5 друк. арк.

29. Брюховецька О. В. Підготовка майбутніх психологів до застосування нетрадиційних форм навчання в процесі особистісно орієнтованого навчання в системі ППО / О. В. Брюховецька // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти ; редкол. О. Л. Ануфрієва [та ін.] ; голов. ред. В. В. Олійник. – Київ : АТОПОЛ, 2013. – Вип. 9(22), ч. 2: Психологія. – С. 51–57. – 0,5 друк. арк.

30. Брюховецька О. В. Організаційно-психологічні умови розвитку професійної толерантності керівників освітніх організацій в умовах відкритої освіти // Відкрита освіта : інноваційні технології та менеджмент : кол. монографія / За наук. ред. О.М. Кириченка, Л.М. Сергєєвої. – Київ : Вид-во Ін-ту обдарованої дитини НАПН України, 2018. – С. 222–236.

31. Терещенко И. Г. Медиация в школе: украинский опыт внедрения / И. Г. Терещенко, А. В. Гусева, А. И. Гусев. // Информационно-исследовательский центр «Интеграция и развитие». – Киев : Золотые ворота, 2013. – 150 с. – 6,25 друк. арк.

32. Гусев А. И. Толерантность к неопределенности как составляющая личностного потенциала / А. И. Гусев // Личностный потенциал: структура и диагностика; под ред. Д. А. Леонтьева. – М. : Смысл, 2011. – С. 300–330. – 1,4 друк. арк.

33. Гусев А. І. До проблеми особистісно орієнтованої підготовки медіаторів / А. І. Гусев // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2015.– № 7(38), – С. 18–22. – 0,5 друк. арк.

34. Гусев А. І. Аналіз конфлікту у бізнесі. Картографія : навч. посіб. / І. Г. Терещенко, А. І. Гусев. – Київ : ДП «Пріоритети», 2016. – 36 с. – 1,5 друк. арк.

35. Gusiev Andrii. Современные тенденции и «проблемы роста» в украинской медиации / А. Gusiev // Zeitschrift für Beratungs- und Managementwissenschaften The Open Access E-Journal 2018 / 4. Jahrgang, С. 59–63 Електронний ресурс https://www.bildungsmanagement.ac.at/fileadmin/downloads/ARGE_-_Downloads/FORSCHUNG_und_WISSENSCHAFT/Forschungsjournal/4._Ausgabe/A._Gusiev_-_Sovremennye_tendencii_i_problemy_rosta_v_ukrainskoi_mediacii.pdf

36. Сухенко Я. В. Перевір себе: тест з психології [електронний ресурс] / Я. В. Сухенко // Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського – електрон. текст. дані. – 2015. – Режим доступу: <http://poippo.pl.ua/component/content/article/2-i/1313-perevir-sebe-test-z-psykholohii-dlia-uchniv-ta-vchyteliv>, вільний (дата звернення: 16.11.2015). – Назва з екрана. – 0,5 друк. арк.

37. Сухенко Я. В. Індивідуальна освітня траєкторія: аналіз феномену у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях / Я. В. Сухенко // Проблеми сучасної психології : зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за наук. ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. – Вип. 38. – С. 371–383. – 0,5 друк. арк.

38. Сухенко Я. В. Психологія для дорослих – P4A – Psychology for adults : психодіагностичний комплекс для дорослих учнів, для професійного відбору абітурієнтів [Електронний ресурс] / Я. В. Сухенко. – 2017. – Режим доступу : <http://p4a.pp.ua/> – Назва з екрана. (Дата звернення 20.10.2017). – 0,5 друк. арк.

39. Сухенко Я. В. Психологічний час як детермінанта індивідуальної освітньої траєкторії особистості // Сухенко Я.В. / Освіта і наука. – 2018. – №5. – С. 110-116. <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2018-5-15>

40. Сухенко Я. В. Семантичний диференціал для оцінки освітньої траєкторії особистості / Сухенко Я. В. // Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Психологія. Переяслав-Хмельницький : ФОП Домбровська Я.М., 2018. – Вип. 24(1). – С. 320-342. . <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2018-24-1-320-342>

41. Чаусова Т. В. Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності професійної соціалізації студентів / Т. В. Чаусова // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України; за ред. С. Д. Максименка. – Т. 10, ч. 1. – Київ, 2009. – С. 87–95. – 0,5 друк. арк.
42. Чаусова Т. В. Професійне становлення як складова життєвої позиції майбутніх психологів / Т. В. Чаусова // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти ; редкол. О. Л. Ануфрієва та ін. ; голов. ред. В. В. Олійник. – Київ, 2010. – Вип. 1(14), ч. 2. – С. 430–440. – 0,5 друк. арк.
43. Слободянюк Л. У. Особливості прояву синдрому професійного вигорання у психологів, що працюють у закладах освіти / Л. У. Слободянюк // Актуальні проблеми психології ; за ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки. – Київ : А. С., 2009. – С. 114–117. – 0,5 друк. арк.
44. Інжиєвська Арт-терапевтичний тренінг: конспект лекцій та робочий зошит для самостійної роботи з дисципліни / автор-уклад. Л. А. Інжиєвська. Друге видання, доповнене. – К. : Педагогічна думка, 2018. – 184 с. – Бібліограф. – С. 179–183.
45. Lesya Inzhyevska conceptual foundations of the art instruments influence over the personal growth of prospective psychologists in the educational space Institutions / L. Inzhyevska // Európska Veda. – № 1. – 2018. – С. 53–60.
46. Shevchenko Svitlana. The implicit model of “self-trust” of a practicing psychologist / Svitlana Shevchenko // Public health – social, educational and psychological dimensions. International Scientific and Practical Conference in Lublin between 3–7 February 2017, under program run by the Catholic University of Lublin Development Foundation. URL:http://www.bu.kul.pl/ksiegozbior,art_4469.html. – 0,5 друк. арк.
47. Svitlana Shevchenko. Interrelation of Professional Identity and Self-Trust in Psychology Students / Svitlana Shevchenko, Heorhii Lozhkin, // Science and education : academic Journal of South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky. – 2018. – № 1 – С. 88-98. (ISSN 2311-8466).
48. Хілько С. О. Психологічні кореляти формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів / С. О. Хілько // Проблеми сучасної психології : зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. І. Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / за наук. ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – 2017. – № 38. – С. 421–437. – 0,8 друк. арк.

Завідувач кафедри психології
та особистісного розвитку

П. В. Лушин